

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЩОДО СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ВЕБСАЙТІВ: ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ

Станіслав ЛУНЯЧЕК^{ID}

Стаття присвячена теоретичному обґрунтуванню змістового компонента технології формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів як складової його інтегральної інформаційно-цифрової компетентності. Актуальність дослідження зумовлена вимогами Державного професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», що передбачає здатність ефективно використовувати та створювати цифрові ресурси, а також загальними тенденціями розвитку освіти та інформаційного суспільства. У роботі проведено системний аналіз наукових джерел, що висвітлюють різноманітні аспекти цифрової компетентності педагогів, і доведено недостатню увагу до підвищення кваліфікації вчителів у сфері формування компетентності щодо створення та ефективного використання персональних вебсайтів. Досліджено навчальні програми бакалаврського та магістерського рівнів провідних ЗВО України, зокрема ХНУ імені В. Н. Каразіна та ХНПУ імені Г. С. Сковороди, що дозволило виявити прогалини у підготовці педагогів до самостійного створення персональних вебсайтів. Для подолання зазначених проблем розроблено цикл навчальних планів підвищення кваліфікації, що складається з п'яти навчальних модулів тривалістю по 30 годин кожен (загалом 150 годин або 5 кредитів ЄКТС), які послідовно формують навички вебдизайну, створення інтерактивного контенту, організації комунікації з учнями та колегами, використання аналітичних сервісів і формування власної освітньої екосистеми. Кожен модуль передбачає гнучкий розподіл годин між лекціями, практичними заняттями та самостійною роботою з урахуванням індивідуальних потреб слухачів. Запропоновані модулі сприятимуть системному формуванню компетентності вчителів щодо створення та використання персональних вебсайтів у процесі підвищення кваліфікації, стимулюватимуть професійний розвиток педагогів та забезпечать ефективну інтеграцію цифрових технологій в освітній процес.

Ключові слова: вчитель, персональний вебсайт, інформаційно-цифрова компетентність, підвищення кваліфікації, освітні технології, цифрові ресурси, вебдизайн, освітня екосистема.

TECHNOLOGY OF FORMING TEACHER'S COMPETENCE IN CREATING AND USING PERSONAL WEBSITES: CONTENT DESIGN

Stanislav LUNIACHEK

The article is devoted to the theoretical substantiation of the content component of the technology for developing teachers' competence in creating and using personal websites as an element of their integral information and digital competence. The relevance of the study is determined by the requirements of the State Professional Standard "Teacher of General Secondary Education

Institution”, which prescribes the ability to effectively use and create digital resources, as well as by general trends in the development of education and the information society. A systematic analysis of scientific sources highlighting various aspects of teachers’ digital competence was conducted, which revealed insufficient attention to professional development in the field of competence formation related to the creation and effective use of personal websites. The study examined bachelor’s and master’s curricula of leading higher education institutions in Ukraine, in particular V. N. Karazin Kharkiv National University and H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, and identified gaps in preparing teachers for independent development of personal websites. To overcome these challenges, a series of professional development curricula was designed, consisting of five training modules of 30 hours each (a total of 150 hours or 5 ECTS credits). The modules consistently build skills in web design, interactive content creation, communication with students and colleagues, the use of analytical services, and the formation of a personal educational ecosystem. Each module provides a flexible distribution of hours between lectures, practical classes, and independent work, taking into account the individual needs of participants. The proposed modules will contribute to the systematic development of teachers’ competence in creating and using personal websites in the process of professional development, foster teachers’ professional growth, and ensure the effective integration of digital technologies into the educational process.

Keywords: teacher, personal website, information and digital competence, professional development, educational technologies, digital resources, web design, educational ecosystem.

Загальна постановка проблеми та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність створення та використання вчителями персональних вебсайтів є нагальною вимогою часу, що обумовлено вимогами Державного професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», зокрема передбаченої ним компетентності А 3.2. «Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси», та загальними тенденціями розвитку освіти і суспільства. Освітній процес у сучасних ЗВО вирішує цю проблему частково, тому поліпшення відповідної компетентності вчителя доцільно здійснювати в процесі підвищення кваліфікації, що потребує теоретичного обґрунтування й розробки відповідної педагогічної технології. Важливою частиною такої технології є її змістове наповнення. Персональний вебсайт учителя сьогодні стає не лише його візитівкою, а й потужним інструментом організації освітньої діяльності, обміну досвідом, взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу. Спроможність учителя створювати і використовувати власний цифровий простір є необхідним компонентом його інтегральної професійної компетентності. Формування відповідної компетентності є важливим кроком на шляху модернізації освіти та підвищення її ефективності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз робіт за тематикою дослідження свідчить про недостатню увагу до підвищення кваліфікації вчителів у царині створення і використання персональних вебсайтів. Переважна кількість оприлюднених сьогодні наукових робіт стосується окремих аспектів роботи вчителя з освітніми вебсайтами або окремих напрямів формування його інформаційно-цифрової компетентності. У науковому просторі бракує робіт, спрямованих саме на змістове наповнення процесу підвищення кваліфікації вчителів щодо створення і використання персональних вебсайтів як складової їхньої професійної компетентності.

Водночас К. Котун (2024), аналізуючи зміст професійної підготовки вчителів у Скандинавських країнах, робить акцент на якості освітніх програм. Зокрема він зазначає, що педагогічна освіта у Фінляндії робить акцент на когнітивному компоненті інтелектуальної підготовки педагога, що базується на низці підходів, одним із яких є ІКТ та цифровий компонент.

Аналогічна позиція висвітлюється в роботі В. Мірана, який зазначає про певний простір переходу, в якому необхідно освоювати нові навички: як особисті, соціальні, так і професійні. У результаті вчителі часто почувалися новачками, оскільки з'явилися суттєві «прогалини» в доступі до ресурсів, володінні цифровими технологіями та їхньому використанні. Вчений вважає, що для подолання цих викликів професійний розвиток має передбачати такі елементи: врахування особистісних, соціальних і контекстуальних факторів; розкриття агентності вчителя; подолання прогалин у доступі, вміннях і використанні; формування онлайн-ідентичності вчителя тощо (Miran, 2021). Із нашої точки зору, створення вчителями персональних вебсайтів і є одним із проявів на їхньому шляху до онлайн-ідентичності.

Е. Башоглу також вважає, що використання технологій може значно покращити програми професійного розвитку вчителів. Автор стверджує, що цифрові технології роблять навчання більш доступним та ефективним, ніж традиційні методи. Він використовує такі поняття, як «онлайн-професійний розвиток» та «мобільний професійний розвиток» (Basoglu, 2024).

Привертає також увагу робота, представлена групою авторів Б. Філіпсен, Дж. Тондер, І. Блік і С. Вансламбрук (2023), що є оглядом сучасної дослідницької літератури, присвяченої професійному розвитку викладачів для онлайн-навчання. Дослідники здійснили системний огляд із метою оновити дані попередніх досліджень. Вони зазначають, що основним мотивом стало різке зростання онлайн- та змішаних форм навчання. Дослідження виявило шість ключових компонентів ефективного професійного розвитку для онлайн-викладання: створення сприятливого середовища, врахування контексту онлайн-навчання, підтримка викладачів під час переходу, визначення релевантних цілей, використання відповідних стратегій та оцінювання програм. Результати дослідження важливі для формування програм професійного розвитку вчителів (Philipsen, Tondeur, Blicck, Vanslambrouck, 2023).

А. Бейтс (Bates, 2019) вводить поняття «цифрового капіталу» як ключового елемента, що впливає на успіх професійного розвитку вчителя. Він визначає цифровий капітал як поєднання знань, навичок, ставлення та соціальних зв'язків учителя, які допомагають йому ефективно використовувати технології у своїй роботі. Роботу А. Бейтса про модель професійного розвитку для онлайн-навчання можна застосувати до створення вчителем персонального вебсайту, розглядаючи цей процес як форму професійного зростання (Bates, 2019).

У статті С. Петренка, Л. Петренко та Г. Вернидуб (2022) розглядаються ключові аспекти формування цифрової компетентності педагогів в умовах сучасного освітнього процесу. Автори акцентують увагу на необхідності

переосмислення традиційних підходів до професійних компетентностей учителів, зокрема в контексті адаптації до викликів інформаційного суспільства.

І. Соснова (2024), розглядаючи сутність педагогічної технології дистанційного навчання в системі післядипломної педагогічної освіти, наголошує на необхідності враховувати цілі, зміст, організацію освітньої діяльності (освітні програми, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, силабуси), особливості контингенту (вік, досвід роботи (категорія)), рівень комп'ютерної грамотності здобувачів, ступінь готовності професорсько-викладацького складу використовувати зазначені технології, матеріально-технічне забезпечення закладу тощо (Соснова, 2024).

У роботах Л. Колгатіної та В. Городова розглядаються особливості створення та змістового наповнення персональних вебсайтів учителя. Автори підкреслюють, що сайт виконує роль «візитної картки» педагога та є засобом комунікації з учнями, батьками та колегами. Значна увага приділяється структурі сайту: текстовий контент має включати методичні матеріали, навчальні плани, авторські розробки уроків; мультимедійний контент – фото, відео та інтерактивні елементи для активізації пізнавальної діяльності. Дослідження передбачає рекомендації щодо графічного оформлення, навігації, оптимального розташування блоків і принципів подання інформації, що забезпечує зручність використання та підвищує ефективність педагогічної взаємодії (Колгатіна, Городов, 2022). В іншому своєму дослідженні автори також проаналізували сприйняття персональних сайтів учнями та вчителями, відзначаючи їхню важливу роль у впровадженні педагогічних інновацій і сучасних освітніх технологій (Колгатіна, Городов, 2022). Водночас, формулюючи певні вимоги щодо створення та змістового наповнення вебсайту вчителя, автори залишають поза увагою процес його підготовки до цієї роботи, який є надзвичайно важливим для формування професійної компетентності вчителя.

Аналогічні підходи представлені у статті Л. Куліша (2013). Він розглядає персональний вебсайт як сучасний інструмент професійного розвитку майбутніх педагогів. Автор акцентує увагу на тому, що вебсайт є не лише візитною карткою вчителя, а й потужним засобом комунікації, самоосвіти та презентації професійної діяльності. У дослідженні аналізуються основні функції вебсайту, зокрема інформаційна, комунікативна, організаційна та рефлексивна, а також розглядаються критерії ефективності його використання у педагогічній практиці. Автор також надає рекомендації щодо структури та змісту вебсайту, підкреслюючи важливість його адаптації до сучасних вимог освітнього процесу (Куліш, 2013). Отже, означені дослідники вважають, що більшість учителів володіють компетентністю, пов'язаною зі створенням і використанням освітніх сайтів, що не відповідає дійсності. Це частково було доведено у наших попередніх роботах (Луначек, 2023b).

Важливою в контексті нашого дослідження є робота А. Юрченка, який розглядає не тільки важливість володіння майбутнім педагогом навичками створення персональних вебсайтів за допомогою Flash-технологій. Автор підкреслює, що в умовах цифровізації освіти вміння створювати інтерактивні та

мультимедійні ресурси є необхідною складовою професійної компетентності вчителя. У статті аналізуються переваги Flash-сайтів, зокрема їхня динамічність, інтерактивність та можливість візуалізації навчального матеріалу, що сприяє кращому засвоєнню знань учнями. Також розглядаються аспекти навчання студентів педагогічних спеціальностей створенню таких сайтів, що дозволяє їм ефективно презентувати власну професійну діяльність та взаємодіяти з учнями та колегами (Юрченко, 2016). Зважаючи на зазначене вище, в представленій роботі зроблено акцент саме на змістовому наповненні підвищення кваліфікації вчителя у сфері створення і використання персональних вебсайтів.

Метою статті є теоретичне обґрунтування навчальних планів як складової програм підвищення кваліфікації, спрямованих на формування компетентності вчителів щодо створення і використання персональних вебсайтів.

Виклад основного матеріалу статті. У процесі підготовки означеного матеріалу було здійснено *аналіз чинних навчальних планів і програм ЗВО за напрямом дослідження*, для того, щоб довести недостатню увагу до формування в майбутніх учителів компетентності щодо створення та використання персональних вебсайтів, що автоматично актуалізує важливість заявленої проблематики для процесу підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Для цього було здійснено аналіз навчальних планів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Так, наприклад, аналіз навчальних планів бакалаврів за спеціальністю 014.07 «Середня освіта (Географія)», ОПП «Географія. Природознавство. Економіка. Туристична робота» ХНУ імені В. Н. Каразіна свідчить, що план навчального процесу передбачає за вибором дисципліни «Основи комп'ютерних технологій» / «Інформаційні технології в освіті» / «Інформаційно-цифрова компетентність учителя географії». Кожна дисципліна передбачає 120 годин (4 кредити ЄКТС). Зазвичай студенти обирають дисципліну «Основи комп'ютерних технологій».

Якщо детально проаналізувати робочу програму, то можна помітити, що у межах цієї дисципліни передбачена тільки одна тема – тема 3 HTML, на яку відводиться 13 годин, зокрема 9 з них – на самостійну роботу та 4 – на практичні заняття, тобто жодної лекції не передбачено. Зміст теми досить поверхово розглядає проблематику, пов'язану із предметом нашого дослідження, а саме:

- HTML (HyperText Markup Language) – мова розмітки гіпертексту.
- Поняття вебсторінки.
- Сайт (інтернет-ресурс).
- HTML-документ.
- Браузер, найбільш популярні браузери.
- Тег.
- Контейнер.
- Посилання (гіперпосилання).
- CSS (Cascading Style Sheets, каскадні таблиці стилів).

Луначек С. Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення

– Редактори вебсторінок, WYSIWYG (What You See Is What You Get; Що бачиш, те й одержиш) – візуальні редактори, у яких елементи відображаються так, як вони згодом будуть показані в браузері.

– HTML-редактори.

– Створення сайту в HTML-редакторі.

– Кодування.

– Вебсервер (Основи комп'ютерних технологій. Робоча програма навчальної дисципліни для спеціальності 106. Географія, 014.07. Середня освіта (Географія, 2024))

Зважаючи на зазначене вище, можна зробити висновок, що за відведений час майбутній викладач географії не зможе набути компетентності щодо створення і використання персонального вебсайту.

Стосовно компетентностей, передбачених ОПП за цією спеціальністю, то це ЗК 7 – «Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею, ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові цифрові освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі (інформаційно-цифрова компетентність)». Відповідно передбачена також ФК 7 – «Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати в освітньому процесу сучасні інформаційно-комунікативні технології, уміння організувати комунікацію учнів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, здатність аргументовано переконувати колег у правильності пропонованого рішення, вміння донести до інших свою позицію (мовно-комунікативна компетентність, компетентність педагогічного партнерства)» (Основи комп'ютерних технологій. Робоча програма навчальної дисципліни для спеціальності 106 Географія, 014.07 Середня освіта (Географія, 2024))

Відповідно процес формування цих компетентностей у робочій програмі навчальної дисципліни відображений частково й не може забезпечити набуття компетентності щодо створення і використання персонального вебсайту вчителя. Наголосимо також, що в ОПП не передбачено відповідних результатів навчання (Освітньо-професійна програма для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія, 2024))

Щодо магістерської освітньої програми за цією спеціальністю, то в ній взагалі не передбачена дисципліна відповідного спрямування та формування відповідних компетентностей (Навчальний план (магістратура) для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія), 2024); Географія, Людина і природа та туристська робота. Освітньо-професійна програма для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) (другий (магістерський) рівень вищої освіти, 2024).

Аналіз ОПП ХНПУ імені Г. С. Сковороди свідчить про те, що значна увага в них приділяється формуванню цифрової компетентності майбутнього викладача. На бакалаврському рівні, зокрема, передбачено вивчення таких дисциплін, як «Засоби цифрової підготовки» (за предметами), «Інформатика», «Інформаційні та телекомунікаційні системи», «Інформаційні технології та

технічні засоби корекційного навчання», «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми», «Технології дистанційного навчання при викладанні природничих наук» (або за предметами) та інші.

На магістерському рівні це дисципліни «Інформаційні системи та технології в НДР», «Кібербезпека в освіті», «Цифрова дидактика», «Цифрова освіта», «Цифрові технології у вищій школі». Серед дисциплін за вибором варто виокремити такі, як «Медіапедагогіка в дошкільній освіті», «Менеджмент дистанційного навчання», «Цифрова безпека для освітян» та ін. У процесі роботи нами було здійснено їхній вибірковий аналіз.

ОПП першого (бакалаврського рівня) рівня за спеціальністю 014 «Середня освіта» передбачає вивчення дисципліни «Засоби цифрової підготовки». У межах цієї дисципліни формується предметна компетентність «Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі» (А32). Серед програмованих результатів навчання за цією дисципліною наявний результат: «А32У1. Використовувати, створювати, проєктувати та поширювати цифрові освітні ресурси для впровадження цифрової освіти, урядування, професійного розвитку». У межах окремих тем цієї дисципліни є певні аспекти, що дотичні до предмета нашого дослідження. Так, у темі 1.3 «Єдине інформаційне середовище» передбачається розглянути основні підходи до розробки електронних фахових ресурсів. Разом із тим, дисципліна не передбачає формування компетентності щодо створення і використання персональних вебсайтів.

ОПП другого (магістерського) рівня «Природничі науки» за спеціальністю 014 «Середня освіта (Природничі науки)» передбачає вивчення дисципліни «Технології дистанційного навчання при викладанні природничих наук» загальним обсягом три кредити ЄКТС. Серед компетентностей, що мають бути сформовані під час вивчення цієї дисципліни, є ЗК 3 «Здатність до використання сучасних інформаційно-цифрових та комунікаційних технологій, здобуття навичок застосування програмних засобів». За цих умов зміст навчального матеріалу не забезпечує формування компетентності, пов'язаної безпосередньо з проблематикою створення і використання освітніх вебсайтів. Ці питання частково розглядаються під час вивчення теми 5 «Методика розробки якісних освітніх ресурсів для дистанційної освіти», зокрема це «Оформлення текстового контенту. Стилі сприйняття та мислення. Багаторівневість освітнього контенту. Спеціальні символи та об'єкти. Дизайн освітніх ресурсів. Екранний простір. Візуально-динамічний контент».

Аналогічна ситуація має місце і для спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» та ін., де передбачено викладання аналогічної дисципліни з таким же змістовним наповненням. У процесі роботи нами було проаналізовано навчальні плани факультетів дошкільної освіти та факультету природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти (Гарантам освітніх програм, 2025).

Означена ОПП також має на меті вивчення дисципліни «Цифрова безпека для освітян». Зокрема, дисципліна передбачає формування такої компетентності,

як А32 «Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі». Однак серед результатів навчання за цією дисципліною передбачено лише такий результат: А32У2 «Впорядковувати цифрові освітні ресурси і забезпечувати їх доступність для учасників освітнього процесу». Тобто йдеться про створення і використання певних освітніх ресурсів, зокрема вебсайтів, що є нагальною потребою часу. Однак наголосимо, що деякі теми цієї навчальної дисципліни висвітлюють такі питання, як безпека в інтернеті, етика мережевого спілкування, основні складові інформаційної безпеки тощо.

У зв'язку з цим варто звернути увагу на те, що в положеннях Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, яка, зокрема, передбачає розвиток інформаційно-цифрової компетентності вчителя (А3) у процесі розгляду відповідних питань, практично не акцентується увага на створенні й використанні вчителем персональних вебресурсів. У цьому документі насамперед ідеться про використання вже наявних вебресурсів, серед яких, наприклад, «Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування, обміну досвідом, комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами, іншими особами». Що ж до їхнього створення вчителем, то означена проблематика представлена як «...створення, зберігання, систематизація та організація спільної роботи з цифровими освітніми ресурсами» (Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів ЗСО, 2022).

Зважаючи на викладене вище, нами було розроблено *плани підвищення кваліфікації вчителів щодо створення і використання персональних вебсайтів, що передбачає створення відповідного авторського контенту для їхнього змістовного наповнення*. У цьому випадку ми виходили з того, що для цього передусім потрібно створити базовий 30-годинний модуль (1 кредит ЄКТС), який стане основою масового підвищення кваліфікації щодо створення і використання вчителями персональних вебсайтів (Лунячек, 2023а).

Нижче наведемо програму базового рівня підвищення кваліфікації вчителів «Створення і використання персонального вебсайту як складова інформаційно-цифрової компетентності вчителя – 1 (базовий) рівень» тривалістю 30 годин (1 кредит ЄКТС) (Лунячек, 2023а), яка була розміщена на сайті Profdevelopment.com.ua та пройшла відповідну апробацію (табл. 1).

Таблиця 1

**Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності
за програмою підвищення кваліфікації «Створення і використання
персонального вебсайту як складова інформаційно-цифрової
компетентності вчителя – 1 (базовий) рівень»**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		ЛЗ	ПЗ	СР	Усього
1	Основи розробки власного вебсайту	4	2	2	8
2	Створення контенту для власного вебсайту. Електронне портфоліо	4	4	2	10
3	Організаційно-технічні питання створення та розміщення персональних вебсайтів	4	4	2	10
Разом		12	10	6	28
Підсумковий контроль					2
Усього					30

Розподіл годин за видами діяльності у представленій вище програмі має орієнтовний характер і може змінюватися в межах часу, передбаченого програмою, з урахуванням індивідуальних потреб, професійного досвіду слухачів. Вибір форми організації освітнього процесу, методів і засобів навчання, визначених програмою, здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації. Система та критерії оцінювання результатів навчання слухачів визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації. Зауважимо, що в цьому випадку результатом підвищення кваліфікації за представленою програмою є перший варіант власного вебсайту, створений слухачем. Наголосимо також, що відповідна робота має стимулюватися адміністрацією закладів освіти, які представляють слухачі, адже вона потребує певних фінансових вкладень (наприклад, для придбання доменного імені та хостингу). Подібні фінансові затрати є незначними, проте в умовах воєнного стану та жорсткої економії це може стати певною проблемою для педагогічних працівників, особливо, якщо вони є внутрішньо переміщеними особами. Крім того, сучасні реалії мають підштовхувати керівників кожного конкретного закладу освіти до мотивації педагогічних працівників щодо створення ними електронного портфоліо та розміщення його на персональному сайті. Це сприятиме професійному розвитку педагогічних працівників та робитиме результати їхньої діяльності прозорими та доступними для всіх суб'єктів освітнього процесу.

Варто наголосити, що в процесі роботи ми дійшли висновку щодо необхідності *розроблення підходів для постійного удосконалення досліджуваної компетентності вчителя завдяки використанню цільових програм різної тривалості за модульним принципом*. Зважаючи на те, що цикл підвищення кваліфікації вчителя передбачає за 5 років 150 годин (5 кредитів ЄКТС) і потреби

Луначек С. Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення

вчителя в набутті компетентності щодо створення і використання персональних вебсайтів можуть із часом змінюватися, нами було розроблено ще 4 модулі, кожен тривалістю 30 годин, які загалом передбачають 120 годин (4 кредити ЄКТС). Таким чином, було створено цикл підвищення кваліфікації згідно з предметом нашого дослідження від базового рівня – 30 годин (1 кредит ЄКТС) до поглибленого рівня – 150 годин (5 кредитів ЄКТС).

Другий модуль представлений нами у таблиці 2. Ми виходили з того, що він має бути присвячений питанням дизайну персонального вебсайту та забезпеченню його функціональності. Означений модуль передусім спрямований на ознайомлення вчителів із базовими принципами вебдизайну та використання інтерактивних елементів у процесі створення персонального вебсайту.

Таблиця 2

**Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності
за програмою підвищення кваліфікації «Створення і використання
персонального вебсайту як складова інформаційно-цифрової
компетентності вчителя – 2 рівень».
Модуль «Вебдизайн та інтерактивні елементи
персонального вебсайту»**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		ЛЗ	ПЗ	СР	Усього
1	Основи дизайну для освітніх вебсайтів	2	2	2	6
2	Процедура вибору шаблону як елемента власного стилю	2	2	2	6
3	Основи роботи з візуальними редакторами	2	3	3	8
4	Використання інтерактивних елементів та медіаконтенту у процесі створення персонального вебсайту	2	3	3	8
Разом		8	10	10	28
Підсумковий контроль					2
Усього					30

Третій модуль представлено нами у таблиці 3. У процесі його опанування вчителі отримують можливість використовувати персональний вебсайт як інструмент зворотного зв'язку та комунікації в ході освітнього процесу. Засвоєння дає змогу суттєво покращити спілкування з усіма учасниками освітнього процесу завдяки засобам цифрової взаємодії.

Таблиця 3

**Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності
 за програмою підвищення кваліфікації «Створення і використання
 персонального вебсайту як складова інформаційно-цифрової
 компетентності вчителя – 3 рівень».
 Модуль «Інструменти цифрової взаємодії»**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		ЛЗ	ПЗ	СР	Усього
1	Використання персональних вебсайтів у процесі дистанційного і змішаного навчання	3	2	2	7
2	Основні елементи цифрової взаємодії: підключення Google-форми, таблиць, календарів. Організація онлайн опитувань	3	2	2	7
3	Блог як форма професійного розвитку	3	2	2	7
4	Поняття цифрової безпеки та конфіденційності	3	2	2	7
Разом		12	8	8	28
Підсумковий контроль					2
Усього					30

Четвертий модуль представлено нами у таблиці 4. Його засвоєння передбачає використання вчителями Google-аналітики, підключення додаткових сервісів, як-от YouTube, Padlet тощо, з метою покращення результативності освітнього процесу, проведення оптимізації персонального вебсайту тощо.

Таблиця 4

**Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності
 за програмою підвищення кваліфікації «Створення і використання
 персонального вебсайту, як складова інформаційно-цифрової
 компетентності вчителя – 4 рівень»
 Модуль «Додаткові можливості персонального вебсайту»**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		ЛЗ	ПЗ	СР	Усього
1	Налаштування взаємодії з додатковими сервісами, як-от YouTube, Padlet та ін.	2	2	2	6
2	Використання Google-аналітики для аналізу та оптимізації відвідування персонального вебсайту	2	4	2	8
3	Розсилка новин, інформації для учнів і батьків	2	4	2	8

4	Мікросервіси для автоматизації взаємодії з персональним вебсайтом (телеграм-боти, плагіни WordPress, системи резервного копіювання даних, листування з підписниками вебсайту тощо)	2	2	2	6
Разом		8	12	8	28
Підсумковий контроль					2
Усього					30

П'ятий модуль представлено нами у таблиці 5. Він спрямований на створення вчителем власної освітньої екосистеми. У зв'язку з цим Т. Васильєва та ін. наголошують, що така екосистема набула популярності в освітньому процесі відносно недавно. Використовуючи параметри біологічної екосистеми, екосистему навчання зазвичай описують як складну (комплексну) спільноту та середовище, де той, хто навчається, взаємодіє у змішаному середовищі, де час, місце та простір постійно змінюються (Васильєва та ін., 2022, с. 21–30).

Таблиця 5

**Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності
за програмою підвищення кваліфікації «Створення і використання
персонального вебсайту, як складова інформаційно-цифрової
компетентності вчителя – 5 рівень»
Модуль «Створення освітнього середовища
на базі персонального сайту»**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		<i>ЛЗ</i>	<i>ПЗ</i>	<i>СР</i>	<i>Усього</i>
1	Можливості проектування освітніх курсів для розміщення їх на персональному вебсайті. Освітні курси для подолання освітніх втрат.	2	2	2	8
2	Інтеграція персонального вебсайта з Moodle та іншими системами дистанційного навчання.	2	2	2	10
3	Розбудова власного професійного бренду через персональний вебсайт.	2	4	2	10
4	Створення підсумкового проекту та його захист.	2	4	2	
Разом		8	12	8	28
Підсумковий контроль					2
Усього					30

Отже, зважаючи на викладене вище, констатуємо, що представлені нами модулі дають змогу сформувати компетентність вчителя щодо створення і використання вебсайтів на базовому (масовому) рівні, а в разі потреби – ще й поетапно її поглиблювати, що створює сприятливі умови для професійного розвитку вчителя в означеній царині.

Висновки й перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Підсумовуючи представлене в дослідженні, можемо стверджувати, що організація підвищення кваліфікації вчителів у сфері створення і використання персональних вебсайтів є важливим етапом формування їхньої інтегральної інформаційно-цифрової компетентності, адже у процесі створення персонального вебсайту вчитель набуває більшості передбачених інформаційно-цифровою компетентністю знань, умінь, навичок та інших професійно-важливих якостей. Важливим у цьому контексті є розроблення відповідної технології підвищення кваліфікації вчителів, зокрема її змістове наповнення.

Варто також наголосити, що в роботі запропоновано розподіл академічних годин, як важливу складову відповідних програм підвищення кваліфікації вчителів, що спрямовані на формування компетентності щодо створення та використання персональних вебсайтів. Основою таких програм став базовий модуль тривалістю 30 годин (1 кредит ЄКТС), що передбачає системне формування інформаційно-цифрової компетентності педагога та створення відповідного авторського контенту для змістовного наповнення вебсайту.

Разом із тим, зважаючи на потреби професійного розвитку вчителя, які змінюються в часі, в роботі також презентовано ще 4 модулі, кожен тривалістю 30 годин, які загалом передбачають тривалість 120 годин (4 кредити ЄКТС). На основі цього було створено цикл підвищення кваліфікації згідно з предметом нашого дослідження від базового рівня – 30 годин (1 кредит ЄКТС) до поглибленого рівня – 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Реалізація цих модулів дозволить сформувати компетентність учителя щодо створення і використання персональних вебсайтів у повному обсязі.

Представлені у дослідженні напрацювання передбачають гнучкий розподіл навчальних годин за видами діяльності (лекції, практичні заняття, самостійна робота), що дозволяє враховувати індивідуальні потреби та рівень підготовки слухачів. Завдяки такій структурі змістового наповнення, вчителі опановують не лише технічні навички створення вебсайтів, а й розвивають організаційну, комунікативну та рефлексивну компетентності, що забезпечує ефективне використання персональних вебсайтів у освітньому процесі. Запропоноване змістове наповнення технології формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів у процесі підвищення кваліфікації забезпечує системне формування цієї компетентностей, як складової інтегральної професійної компетентності вчителя.

Луначек С. Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

REFERENCES

- Васильєва, Т. А., Лукаш, О. А., & Матющенко, М. М. (2022). Освітня екосистема як сучасна педагогічна технологія вищої освіти. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Фінанси, облік та економіка управління», (4), 21–30.* <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90689>
- Городов, В., & Колгатіна, Л. С. (2023). Сучасні тенденції та принципи оформлення особистого вебсайту вчителя. У Н. Пономарьова (Упор.), *Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі* (с. 308–310). Харків: Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/c50f0563-91b6-47ec-8dfa-3a342e09b0d3>
- Колгатіна, Л. С., & Городов, В. С. (2022). Особистий вебсайт – візитна картка вчителя. У *Наумовські читання* (с. 253–255). ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/51df9d75-e792-4456-8729-6e6152b0f4c1>
- Котун, К. (2024). Особливості розвитку професійно-цифрової компетентності вчителя у Норвегії. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, (25(1)), 156–170. [https://doi.org/10.35387/od.1\(25\).2024.156-170](https://doi.org/10.35387/od.1(25).2024.156-170)
- Куліш, Л. А. (2013). Веб-сайт як засіб формування професійної компетентності майбутнього вчителя технологій. *Збірник наукових праць НПУ імені М. П. Драгоманова*, (15), 102–108. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/24123>
- Луначек, С. (2023а). Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників "Створення власного вебсайту як складова професійного розвитку педагогічного працівника". <https://www.profdevelopment.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/WEB-site-STAS.pdf>
- Луначек, С. (2023б). Створення персонального вебсайту педагогічного працівника: потреби та можливості. *Нова педагогічна думка*, (4(116)), 33–38. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-116-4-33-38>
- МОН України (2022). Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, Наказ МОН України № 904 (Україна). <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchiteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
- Навчальний план для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) (другий (магістерський) рівень вищої освіти) "Географія, Людина і
- Vasyliieva, T. A., Lukash, O. A., & Matiushenko, M. M. (2022). Educational ecosystem as a modern pedagogical technology in higher education. *Bulletin of Sumy State University. Series "Finance, Accounting, and Management Economics", (4), 21–30.* <https://doi.org/10.21272/1817-9235.2022.4.21> [in Ukrainian]
- Horodov, V., & Kolgatina, L. (2023). Modern trends and principles of designing a teacher's personal website (N. Ponomarova, Comp.). In *Innovative pedagogical technologies in the digital school* (pp. 308–310). Kharkiv: H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/c50f0563-91b6-47ec-8dfa-3a342e09b0d3> [in Ukrainian]
- Kolgatina, L. S., & Horodov, V. S. (2022). Personal website as a teacher's business card. In *Naumov Readings* (pp. 253–255). H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/51df9d75-e792-4456-8729-6e6152b0f4c1> [in Ukrainian]
- Kotun, K. (2024). Features of developing teachers' professional digital competence in Norway. *Adult Education: Theory, Experience, Prospects*, (25(1)), 156–170. [https://doi.org/10.35387/od.1\(25\).2024.156-170](https://doi.org/10.35387/od.1(25).2024.156-170)
- Kulish, L. A. (2013). Website as a tool for developing professional competence of future technology teachers. *Collection of Scientific Works of National Pedagogical Dragomanov University*, (15), 102–108. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/24123>
- Luniachek, S. (2023а). Professional Development Program "Creating a personal website as a component of teacher's professional development". <https://www.profdevelopment.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/WEB-site-STAS.pdf>
- Luniachek, S. (2023б). Creating a personal website for educators: Needs and opportunities. *New Pedagogical Thought*, (4(116)), 33–38. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-116-4-33-38>
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2022). On approval of the standard program for professional development of general secondary education teachers implementing the new State Standard of Basic Secondary Education (Order No. 904). Ukraine. <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchiteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
- Curriculum for Specialty 014.07 Secondary Education (Geography), second (Master's) level of higher education, "Geography, Human and Nature, and

- природа та туристська робота" (2024). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2024/08/НП_014.07-Географія-природа_mag.pdf
- Освітньо-професійна програма для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) "Географія. Природознавство. Економіка. Туристська робота" (2024). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. https://karazin.ua/storage/documents/1308_CafVKTuZ2Qc5qSclcYL5aovy8.pdf
- Освітньо-професійна програма для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). (2020). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2020/07/014_Серед.осв.маг.pdf
- Освітньо-професійна програма для спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) (другий (магістерський) рівень вищої освіти) "Географія. Людина і природа та туристська робота" (2024). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2024/06/014.07-маг-Гео_Люд_Природа_-2024_ОПП.pdf
- Петренко, С., Петренко, Л., & Вернидуб, Г. (2022). Інформаційно-цифрова компетентність сучасного учителя. *Освітній простір*, (5), 56–62. <https://www.oip-journal.org/index.php/oip/article/view/583>
- Робоча програма навчальної дисципліни для спеціальності 106 Географія, 014.07 Середня освіта (Географія). "Основи комп'ютерних технологій" (2024). ХНУ імені В. Н. Каразіна https://geo.karazin.ua/navch_pl_2024/
- Соснова, І. (2024). Дистанційне навчання в системі післядипломної педагогічної освіти: сутність, складники, виклики та реалії. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, (1(105)), 90–98. [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(105\)2024.306944](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(105)2024.306944)
- Центр забезпечення якості освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди. (2025). Гарантам освітніх програм. <http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>
- Юрченко, А. О. (2016). Побудова персональних сайтів на основі технології Flash як фахова компетентність сучасного вчителя. *Наукові записки СумДПУ. Серія «Педагогічні науки»*, (9), 143–149. <https://repository.sspu.edu.ua/items/fde2cce7-39c1-4000-af0c-646e3b5a1e84>
- Başoğlu, E. B. (2023). Designing effective teacher professional development programs using technology. In *Digital transformation in EFL settings – An open and distance learning perspective* (pp. 279–302). Nobel Bilimsel Eserler. <https://www.nobelyayin.com/digital-Tourist-Work.>
- Tourist Work." (2024). V. N. Karazin Kharkiv National University. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2024/08/НП_014.07-Географія-природа_mag.pdf [in Ukrainian]
- Educational and Professional Program for Specialty 014.07 Secondary Education (Geography), "Geography. Natural Science. Economics. Tourist Work." (2024). V. N. Karazin Kharkiv National University. https://karazin.ua/storage/documents/1308_CafVKTuZ2Qc5qSclcYL5aovy8.pdf
- Educational and Professional Program for Specialty 014.07 Secondary Education (Geography). (2020). V. N. Karazin Kharkiv National University. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2020/07/014_Серед.осв.маг.pdf
- Educational and Professional Program for Specialty 014.07 Secondary Education (Geography), second (Master's) level of higher education, "Geography. Human and Nature and Tourist Work." (2024). V. N. Karazin Kharkiv National University. https://geo.karazin.ua/wp-content/uploads/2024/06/014.07-маг-Гео_Люд_Природа_-2024_ОПП.pdf
- Petrenko, S., Petrenko, L., & Vernydub, H. (2022). Information and digital competence of a modern teacher. *Educational Space*, (5), 56–62. <https://www.oip-journal.org/index.php/oip/article/view/583>
- Syllabus for the course "Basics of Computer Technologies" for specialty 106 Geography, 014.07 Secondary Education (Geography). (2024). V. N. Karazin Kharkiv National University. https://geo.karazin.ua/navch_pl_2024/
- Sosnova, I. (2024). Distance learning in the system of postgraduate pedagogical education: Essence, components, challenges, and realities. *Humanisation of the educational process*, (1(105)), 90–98. [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(105\)2024.306944](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(105)2024.306944)
- Center for Quality Assurance in Education of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. (2025). Educational programs. <http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>
- Yurchenko, A. O. (2016). Building personal websites using Flash technology as a professional competence of a modern teacher. *Scientific Notes of Sumy State Pedagogical University. Series "Pedagogical Sciences"*, (9), 143–149. <https://repository.sspu.edu.ua/items/fde2cce7-39c1-4000-af0c-646e3b5a1e84>
- Başoğlu, E. B. (2023). Designing effective teacher professional development programs using technology. In *Digital transformation in EFL settings – An open and distance learning perspective* (pp. 279–302). Nobel Bilimsel Eserler. [44](https://www.nobelyayin.com/digital-</p></div><div data-bbox=)

Лунячек С. Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення

[transformation-in-efl-settings-an-open-and-distance-learning-perspective-19866.html](https://doi.org/10.2139/ssrn.3943807)

Mirana, V. (2021). Reshaping teachers identity for the new normal: Thru the liminal space of the new reality. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3943807>

Philipsen, B. (2019). A professional development process model for online and blended learning: Introducing digital capital. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 19(4). <https://citejournal.org/volume-19/issue-4-19/current-practice/a-professional-development-process-model-for-online-and-blended-learning-introducing-digital-capital>

Philipsen, B., Tondeur, J., Blicek, Y., & Vanslambrouck, S. (2023). Teacher professional development for online teaching: An update of insights stemming from contemporary research. In *Learning, design, and technology* (pp. 527–554). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-17461-7_167

[transformation-in-efl-settings-an-open-and-distance-learning-perspective-19866.html](https://doi.org/10.2139/ssrn.3943807)

Mirana, V. (2021). Reshaping teachers identity for the new normal: Thru the liminal space of the new reality. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3943807>

Philipsen, B. (2019). A professional development process model for online and blended learning: Introducing digital capital. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 19(4). <https://citejournal.org/volume-19/issue-4-19/current-practice/a-professional-development-process-model-for-online-and-blended-learning-introducing-digital-capital>

Philipsen, B., Tondeur, J., Blicek, Y., & Vanslambrouck, S. (2023). Teacher professional development for online teaching: An update of insights stemming from contemporary research. In *Learning, design, and technology* (pp. 527–554). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-17461-7_167

Станіслав Лунячек,

здобувач третього (освітнього-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.
Харків, Україна

lunyachek@gmail.com

Stanislav Luniachek,

PhD student majoring in 015 Vocational Education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.
Kharkiv, Ukraine

Цитувати статтю:

АРА

Лунячек С. (2025). Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, (64), 30–45. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2025.64.03>

ДСТУ 8302:2015

Лунячек С. Технологія формування компетентності вчителя щодо створення та використання персональних вебсайтів: змістове наповнення. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2025. Вип. 64. С. 30–45. DOI: <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2025.64.03>

Отримано: 02 травня 2025 року
Прорецензовано: 27 травня 2025 року
Прийнято до друку: 10 червня 2025 року